

upplagan stå insatta omedelbart efter bibel-språken till hvarje stycke. Barnen, som icke så lätt urskilja den obetydliga olikheten i stilen, finna det helt naturligt att sedan de lärt sig bibelspråken ordagrant utantill, hvilket lärarna i allmänhet fordra, fortsätta med bibelexemplen på samma sätt.

I den Meurling-Ottanderska upplagan är normalkatekesen ren och oförändrad införd ofvan strecket, hvarunder sedan bibelexemplen stå samlade, genom hvilken anordning barnen nödgas att något mera använda sin eftertanke, när det gäller att erinra sig sådana bibelexempel, som belysa det ena eller andra lärostycket och hvilka förut af läraren blifvit framdragna.

På ett mera fördelaktigt sätt skiljer sig den Karlssonska katekesupplagan från den Meurling-Ottanderska derigenom, att den s. k. frakturstilen är helt och hållet utsluten, att lärostyckenas hufvudtankar äro åtskilda genom ny rad och att vid hänvisningen till psalmverserna äfven den melodi, efter hvilken versen bör sjungas, angifves genom siffror inom parentes. Allt detta synes vara goda anordningar. Priset är också lägre, nämligen 25 öre, hvilken skillnad dock utjemnas derigenom, att vid partirequisition Meurling-Ottander lemna 25 % rabatt.

Ett erkännande af hr Karlsson i förordet, att han till ganska väsentlig del tillgodogjort sig sina föregångares arbete hade kanske varit på sin plats, ty i sjelfva verket ligger det föga saning i de orden, som å titelbladet förekomma, då det heter, att de bibliska exemlen äro *samlade* af J. A. Karlsson. E. R.

Dr August Vogel: *Systematische Darstellung der Pädagogik Johann Heinrich Pestalozzis*, mit durchgängiger Angabe der quellenmässigen Belegstellen aus seinen sämtlichen Werken. Hannover, Verlag von Carl Meyer, 1886. 276 sid. Pris: 3 kr. 80 öre.

I förra årgången af Svensk Läraretidning lästes ett upprop till insamling af medel för ett Pestalozzi-monument i Schweiz. Medel hafva influtit så rikligt, att öfver 500 kr. kunnat afsändas.

Mången har helt visst lemnat sin skärf utan att mera veta om Pestalozzi, än att han varit pedagog, och kanske icke ens så mycket, ty äfven icke skolmän hafva ju bidragit till den afsedda minnesvärden.

Att Pestalozzi, eller rättare sagdt hans pedagogisk-filosofiska system, icke är mera bekant, beror derpå, att det hittills varit förknippadt med särdeles svåra omständigheter att ur sjelfva hans vidt omfattande skrifter förvärfva sig någon kännedom om det hela af hans epokgörande pedagogiska åskådningar. Dessa äro tyvärr utströdda dels i romaner, fabler, tal och samtal, dels i historiska, ekonomiska, sociala, pedagogiska eller filosofiska afhandlingar. Derfor har mången skolman, som önskat erhålla en öfverblick öfver Pestalozzis verksamhet och idéer, säkerligen varit nödsakad att ur en pedagogikens historia inhemta det outhärligaste, hvilket kanske icke så sällan varit färglagdt enligt utgifvarens egen ståndpunkt. Men hur föga tillfredsställande en sådan aforistisk framställning

i sjelfva verket är och måste blifva, vet hvar och en, som efter en dylik lektyr sedermera fått tillfälle att genom läsning af en författares *egna* skrifter bilda sig ett sjelfständigt omdöme om de samma.

Med rätta måste det således betecknas såsom ett förtjenstfullt företag, att Pestalozziliteraturen riktats med en bok, som afser att fylla den ofvan nämnda luckan. Doktor August Vogel i Potsdam, både en varm beundrare och stor kännare af Pestalozzi har nämligen gjort ett försök att sammanföra Pestalozzis viktigaste pedagogiska uttalanden till ett utförligt system för att visa, att de bilda ett välbegrundadt vetenskapligt helt, som med afseende på vetenskaplighet tål en jämförelse med andra »system».

Utgifvaren har sökt lösa sin uppgift på så sätt, att han hemtat hvarje mening eller stycke ordagrant ur Pestalozzis mångfaldiga skrifter och ordnat det hela i bestämda grupper. Vi framhålla endast hufvudafdelningarna: I. Den menskliga naturens väsende. II. Uppfostringens mål och väsende. III. Uppfostringens nödvändighet. IV. Kraftens utbildning i allmänhet. V. De olika krafternas utbildning. VI. Uppfostringsfaktorerna.

Det hela föregås af en biografisk framställning om Pestalozzi jemte hans bild af Drogg från 1800-talet.

Det voro särdeles önskligt, om boken funne en öfversättare, som öfverflyttade henne till ett af de skandinaviska språken. A. S.

Geometriens grunder för folkskolor, tekniska söndags- och aftonskolor samt nybegynnare af Albrecht Segerstedt, seminarieadjunkt. Uppställningen enligt normalplanen. Stockholm, C. E. Fritzes k. hofbokhandel 1886. Pris: 40 öre.

Det är glädjande, att ett för tankekraftens utveckling och det praktiska lifvet så betydelsefullt ämne som geometri blifvit upptaget på vårt folkskoleprogram, äfven om den ämnet tillmätta tiden ofta nog är så knapp, att någon mera reell behållning af undervisningen blott under mera gynnsamma förhållanden är att påräkna. Af så mycket större vikt är då, att undervisningen sker efter ett godt och enligt ämnets natur uppjordt system.

Ett försök i denna riktning föreligger uti ofvannämnda nyutkomna lärobok i ämnet. Huruvida försöket kan tillfredsställa de anspråk, man på det samma har rätt att ställa, torde vara svårt att afgöra. Bästa sättet härvid är ju att försöka. Boken synes emellertid med afseende på såväl ämnets anordning som sjelfva innehållet hafva nästan uteslutande en praktisk anläggning.

Såsom ju riktigt är har författaren för tillgändan af begreppet om de geometriska storheterna med åsidosättande af det mera vetenskapliga att börja med »punkten» till utgångspunkt valt för barnen kända kroppar. Genom åskådandet och undersökandet af dessa kroppar skola barnen ledas till uppfattningen af och skillnaden mellan kropp, yta och linie. Denna framställning utgör bokens första afdelning.

I de följande tre afdelningarna redogöres ganska fullständigt för linier, ytor och kroppar, hvarvid i allmänhet den lärogång gör sig gällande, att definitioner och regler framkomma som resultat af en föregående undersökning. Öfverallt der så funnits lämpligt hafva inryckts uppgifter till lösning medels konstruktion.

Såsom tillämpningar förekomma här och der inströdda geometriska räkneuppgifter till ett antal af 140, alla af praktiskt och allmännyttigt innehåll. Särskildt facit till dessa räkneuppgifter finnes inhäftadt i slutet af boken.

Några smärre detaljanmärkingar kunna visserligen göras, dock äro dessa ej af beskaffenhet att i det stora hela förringa arbetets värde; de kunna för öfrigt lätt förbyggas i en andra upplaga. Så synes det ej fullt lämpligt, att då det blott gäller att skilja en krokig linie från en rät, ingå på en närmare redogörelse för cirkellinien och cirkelytan. Sådant har sin plats i läran om krokliniga ytor och deras begränsning. Framställningen om den rätta vinkeln synes något ofullständig, då i den samma icke upptagits den vinkel, som uppkommer, när en vågrät och en lodrät linie räkas. Begreppet parallelogram torde vara för inskränkt, då åtminstone att döma af lärogången det samma ej omfattar kvadraten och rektangeln. En följd häraf är ock, att någon skillnad ej göres på rätvinkliga och snedvinkliga parallelogrammer. En och annan oegentlighet i fråga om definitionerna kan ock uppletas, t. ex. att kubens sex begränsningsytor (kvadrater) till alla delar kunna sammanfalla, om de läggas på hvarandra. Att här och der mindre väl valda uttryck förekomma äfvensom en och annan inkonsekvens beträffande rättstafningen, behöfver ju blott antydvas för att i en ny upplaga blifva fullständigt afhjelpat.

Den kunskap i geometri, som genom detta arbete och under en god lärares ledning kan inhemtas, torde kunna anses tillräcklig för de praktiska behof, som i det dagliga lifvet göra sig gällande bland den stora allmänheten; och då tillgången på för detta ändamål fullt lämpliga läroböcker är ganska inskränkt, bör det här föreliggande försöket blifva ganska välkommet.

Medborgarens formulärbok (Medborgarens bok. V.) Formulär för kommunala kungörelser, protokoll, längder och räknenskaper; exempel på oriktiga och riktiga stämmor; skriftliga handlingar om äktenskap, dödsbo, förmynderskap, tjänare och fastighet; kontrakt, låne-, konkurs- och besvärshandlingar m. m. Utgifven af Gustaf A. Aldén, fil. kand., ordförande i Södra Vi kommunalstämma. Stockholm 1886, Lars Hökerbergs förlag. Pris: 1 krona.

Denna femte del af hr Aldéns i denna tidning förut anmälda arbete »Medborgarens bok» synes i allo vara en fullt värdig efterföljare till de redan utgifna fyra första delarne. Visserligen är numera, tack vare folkskolans verksamhet, skrifkunnigheten hos vår allmoge icke längre en sällsynthet; men förmågan att begagna kunskapen i modersmålet och skrifkonsten för uppsättandet af de i det praktiska och